

Felles Ansvar Nordland

Kommunene i Nordland inviteres til å etablere Felles Ansvar i egen region.

Nordland fylkeskommune, Statsforvalteren i Nordland og Nordland politidistrikt har inngått en intensjonsavtale om et treårig samarbeid (2026–2029) for å etablere Felles Ansvar i hele Nordland.

Felles Ansvar er en helhetlig og tverrfaglig modell for forebygging av rus- og ungdomskriminalitet og styrking av barns rett til en trygg oppvekst.

Målet er å

- Redusere kriminalitet, rus og vold blant barn og unge.
- Skape trygge og inkluderende oppvekstsvilkår.
- Utvikle likeverdige tilbud i hele fylket.

Bakgrunn

Å hindre at ungdom i Nordland faller utenfor, begynner med rus eller kommer i kriminelle spor, er en viktig oppgave for hele Nordlandssamfunnet. Vi kan ikke akseptere at unge nordlendinger forsvinner inn i utenforskap.

Norge og verden står i dag overfor en tydelig og alvorlig utfordring: barn og unge begår i økende grad alvorlig kriminalitet, og de som rekrutteres til kriminelle handlinger, er stadig yngre. Utviklingen nasjonalt siden 2015 viser en markant økning i alvorlig kriminalitet blant barn under 15 år – inkludert ran, vold og seksuelle overgrep – og mange av disse hendelsene har en digital dimensjon. Rus og kriminalitet ser vi i både små og store lokalsamfunn. Sosiale medier øker tilgjengeligheten og spredning av narkotika, samt at barn blir mobilisert til å utføre kriminalitet gjennom sosiale media.

Nasjonalt er det en økning i ungdomskriminaliteten, der gjerningspersoner blir yngre og kriminaliteten grovere.¹Kriminalitetsbildet i Nordland spiller ikke den nasjonale utviklingen innen

¹ De er våre barn. RAPPORT FRA EKSPERTGRUPPEN OM TILTAK FOR BARN SOM BEGÅR GJENTATT ELLER ALVORLIG KRIMINALITET – om å holde hodet kaldt og hjertet varmt. Punkt. 3.2.2.

Utviklingen i kriminalitet begått av ungdom under 18 år i Nordland politidistrikt har de siste ti år vært relativt stabil, men enkelte kriminalitetskategorier, særlig vold og trusler, har økt etter 2019.²

I Nordland politidistrikt har det tidligere vært et tydelig skille mellom aldersgruppene, der de eldste ungdommene har stått for den største andelen av straffesakene. Politiet i Nordland har de siste år sett en økning i registrerte saker blant yngre ungdom. Videre ser politiet at et fåtall ungdom står bak en større del av straffesakene. Samtidig er bruk av rusmidler og tilgangen på rusmidler i endring og er i enkelte miljøer blitt normalisert. Narkotika synes å være lett tilgjengelig gjennom sosiale medier.

Felles Ansvar Salten følger opp ungdom som er involvert i kriminelle handlinger, hvor der er etablert straffesak. Men en betydelig andel av ungdommene de jobber med er det ikke straffesak fordi de er under 15 år, men de har likevel vært involvert i uønskede hendelser.

Samordne tidlig innsats

Det kriminalitetsforebyggende arbeidet mot barn og unge i Nordland forutsetter samarbeid og god samhandling mellom hjelpeaktørene for å forebygge negativ utvikling. Institusjonene som skal hjelpe barn og familier er i dag oppdelt. Barnevernet, helsesektoren, oppvekstsektoren og justissektoren har ansvar, men grenseflatene er uklare, og det er betydelige hull i tiltakskjedene. Dette fører til at barn og familier ofte skyves mellom tjenester uten samlet vurdering av deres behov.

Å forebygge eskalering av kriminalitet og rus blant barn i Nordland er vi i Nordland i god posisjon til. Gjennom en offensiv satsing har kommunene i Nordland nå mulighet til å tidlig ta tak i ungdom som på ulike måter involveres i rus og kriminalitet. Dette kan ha stor betydning for den enkelte ungdom, men også avlaste andre kommunale og statlige tjenester over tid. Gjennom Oppvekst-reformen har kommunene fått et stort ansvar i å utarbeide planverk og styrke arbeidet med forebygging av kriminalitet blant barn og ungdom.

Med bakgrunn i momentene over inviterer Nordland fylkeskommune, Statsforvalteren i Nordland og Nordland politidistrikt kommunene til et samarbeid om å styrke det forebyggende arbeidet. Felles Ansvar Salten er en velprøvd modell med gode resultater. I de neste tre årene inviteres derfor kommunene til å lage en variant av Felles Ansvar for sin region.

Hva er tjenesten Felles Ansvar Salten?

Felles Ansvar er et gratis og lett tilgjengelig tilbud for ungdom fra 13 år. Felles Ansvar jobber for å gi ungdom forutsetninger til å endre kursen, når de står i utfordringer knyttet til rus eller kriminalitet. Felles Ansvar veileder også foresatte.

Felles Ansvar finansieres gjennom et spleiselag i de ni kommunene tilknyttet Salten Regionråd, i tillegg til Værøy & Røst. Politiet dekker kontorplasser på Bodø politihus. Felles Ansvar Salten har i dag 2 årsverk. Fra 2026 styrkes Salten med ett årsverk som skal bidra med å opprette Felles Ansvar i de andre regionene i fylket.

² https://www.politiet.no/globalassets/nyheter/nordland/kunnskapsrapport-om-ungdomskriminalitet-i-nordland-politi-distrikt_.pdf

Hvordan jobber Felles Ansvar?

Felles Ansvar samarbeider tett med politiet, og ungdommene blir ofte videresendt til Felles Ansvar etter en bekymringssamtale eller i straffesaker der utøveren er under 15 år. Felles Ansvar er også ofte en del av teamet i konfliktrådets ungdomsoppfølging.

Tidlig hjelp – når det trengs

Tidlig innsats kan gjøre en stor forskjell. Felles Ansvar er lett tilgjengelig for aktører rundt ungdom, og det trengs ingen henvisninger eller tidkrevende søknadsprosesser for å få hjelp. Et vanlig samarbeid er på seks måneder, og innholdet i oppfølgingen tilpasses den enkelte etter kartleggingssamtaler.

Individuell oppfølging

Ungdom og foreldre får en fast kontaktperson, og har samtaler både hver for seg og sammen. Ofte samarbeider Felles Ansvar tett med skole, helse, barnevern, politi og ulike kommunale tjenester i forbindelse med oppfølgingen. Der kartleggingen avdekker at det trengs en mer omfattende oppfølging, bistår Felles Ansvar med å få koblet på de etatene som trengs.

Sterk tilstedeværelse i kommunene

Felles Ansvar bruker store deler av arbeidstiden ute i lokalmiljøene – i møter med ungdom, i samarbeid med kommunale tjenester og som en aktiv del av informasjonsarbeidet. Felles Ansvar holder foredrag om rus, sosiale medier og ungdomsmiljø, bidrar i tverrfaglige team og koordinerer tiltak rundt den enkelte ungdom.

I lag med lokale samarbeidsaktører har Felles Ansvar god innsikt i hva som rører seg i ungdomsmiljøene, og er med på å utarbeide et konkret, treffsikkert og målbart forebyggende tilbud for kommunene.

I 2024 fikk 78 ungdom oppfølging gjennom Felles Ansvar Salten. Gjennom utprøvde metoder, maler og faglige opplegg sikres likebehandling av ungdom og foresatte uavhengig av hvilken kommune de tilhører.

Felles Ansvar Salten har GDE-leder i fagstyret, sammen med politikere fra regionen. For mer informasjon om tilbudet i Salten kan du se på nettsiden til Felles Ansvar Salten eller følge Felles Ansvar Salten på Facebook. Du kan også ta kontakt med Ingunn Dalen hos Felles Ansvar Salten for utdypende informasjon.

Hva er prosjektet Felles Ansvar Nordland?

Basert på erfaringene fra Salten, er det nå etablert et treårig prosjekt som skal bidra til at Felles Ansvar etableres i de øvrige regionene i fylket.

Felles Ansvar Nordland som treåring prosjekt består av:

- Kommunene inviteres til å samarbeide om å etablere forebyggende enheter etter modellen fra Salten. Det vil måtte gjøres regionale og lokale tilpasninger. Regionale aktører fra politiet, barnevern, helse etc. bør inviteres inn i arbeidet i de ulike regionene.

- Nordland fylkeskommune har satt av 16,5 millioner kroner til en tilskuddsordning for oppstart (tre år). Disse lyses ut tidlig 2026, med løpende søknadsfrist.
- Statsforvalteren vil bidra med skjønnsmidler fra 2027, med søknadsfrist 1. juni 2026.
- Politiet stiller kontorplasser til disposisjon for ansatte i Felles Ansvar.
- Salten regionråd vil bistå kommunene med kompetanse, opplæring og etablering av tverrfaglige team fra 1. januar 2026. Det vil tilrettelegges for læring og samarbeid også mellom regionene som etablerer Felles Ansvar.

Styrings-og ressursgruppe:

Det er høsten 2025 etablert styringsgruppe for arbeidet. Styringsgruppen har følgende sammensetning:

- Aina Johanne Nilsen, Nordland fylkeskommune, styringsgruppens leder
- Tom Cato Carlsen, Statsforvalteren i Nordland
- Heidi Kløkstad, Nordland politidistrikt.

Det er oppnevnt en faglig ressursgruppe som skal samordne partenes arbeid med å etablere Felles Ansvar i Nordland.

Nærmere om samarbeidet med Nordland politidistrikt

Samarbeid mellom kommune og politi er sentralt for å kunne forebygge kriminalitet og uønskede hendelser i lokalsamfunnet. Det er et uttalt prioritert mål at politiet i Nordland gjennom kunnskap skal jobbe systematisk både alene, men også sammen med andre aktører for å redusere risikoen for kriminalitet

Politiets erfaring over tid viser at samarbeidet i Salten mellom Felles Ansvar og Nordland politidistrikt bidrar til en mer helhetlig og treffsikker kriminalitetsforebyggende innsats oppimot målgruppen.

Nordland politidistrikt skal stille kontorer til disposisjon for Felles Ansvar. For Nordland politidistrikt vil det være ønskelig å etablere Felles Ansvar på hovedsetet til politiets geografiske driftsenheter i Nordland, som er i Sortland, Narvik, Mo i Rana og Mosjøen. For å få en rask etablering er det ønsket å knytte Felles Ansvar til fagmiljøene ved hovedsetene til politiet. Det er generelt få ressurser til forebygging, og politiet anbefaler derfor at Felles Ansvar er samlokalisert med øvrig ressurser til forebygging. Dette må avveis opp mot lokale hensyn i etableringsprosessen.

Felles Ansvar Salten kan bistå i etablering av Felles Ansvar i resten av Nordland

Nordland fylkeskommune har inngått en avtale om at Felles Ansvar i Salten skal tilby kommuner som ønsker det, sin kompetanse og erfaring i arbeidet med å etablere nye regionale forebyggende tjenester.

Fagmiljøet i Salten kan bistå kommunene/regionene med:

- Informere om tilbudet og hvordan det virker.
- Kartlegge eksisterende tilbud i kommunene i Nordland og bidra til hvordan Felles ansvar kan etableres lokalt og hvilke samarbeidsstrukturer som må på plass.
- Bidra i kommunenes tilsettingsprosesser for å sikre rett kompetanse.
- Bistå i etablering av tverrfaglige team i kommunene.
- Delta i opplæring av nye tilsatte i tjenesten og samarbeidende fagpersoner lokalt.
- Bidra med maler på undervisning rettet mot ungdom og foresatte og dele kontrakter, kartleggings- og samtalemaler for unge og foresatte.
- Bidra til faglig utvikling i de tjenestene som blir etablert. Etablere nettverk mellom de ulike regionene.
- Bidra til å bygge et Felles ansvar Nordland. Følge opp og evaluere i samarbeid med Nordland fylkeskommune, Statsforvalteren og Nordland politidistrikt

Forventninger til kommunene

Alle kommuner skal ha en forebyggende plan for omsorgssvikt og adferdsvansker, jf Barnevern-sloven § 15-1. Felles ansvar er en god modell for å forebygge rus og kriminalitet. De enkelte kommunene inviteres til å undersøke mulighetene for å etablere et partnerskap for å etablere Felles Ansvar. I dette partnerskapet vil kommunene få god støtte, finansiering og veiledning etc. av partene i Felles Ansvar Nordland.

Kommunene må selv avklare samarbeid mellom kommunene, organisasjonsform, organisering og fordeling av kostnader.

For å etablere Felles Ansvar kan det søkes tilskuddsmidler hos fylkeskommunen og skjønnsmidler hos Statsforvalter til oppstart av Felles Ansvar. Som del av etableringen anbefales partene i prosjektet tett samarbeid med Felles Ansvar Salten.

Forebygging av rus og kriminalitet er et langsiktig arbeid. Ambisjonen i denne satsingen er å etablere Felles Ansvar som permanent tjeneste i kommunene. En søknad til Statsforvalteren og Nordland fylkeskommune bør synliggjøre hvordan kommunene kan gjøre tjenesten til et permanent tilbud som innarbeides i økonomiplan.

Veien videre

Fra 1. januar 2026 kan Felles Ansvar Salten bidra med god informasjon, råd og veiledning for etablering av Felles Ansvar i de ulike regionene. Ta gjerne kontakt direkte med Felles Ansvar Salten.

Fylkeskommunens tilskuddsordning lyses ut tidlig i 2026, med løpende søknadsfrist. Tilskuddsordningen er under utvikling, og fylkeskommunen vil komme tilbake med mer informasjon om innhold, krav til søknad etc. Allerede nå vil vi likevel signalisere at tjenesten ikke kan fullfinansieres fra Statsforvalteren og fylkeskommunen i tre år. Tilskuddsandelen kan være høy første året, og det legges opp til en økning av kommunenes bidrag fra år 2 og 3.

Statsforvalteren i Nordland har søknadsfrist på skjønnsmidlene 1. juni 2026.

Fylkeskommunen og Statsforvalteren i Nordland ønsker dialog med kommunene før søknad sendes. Ta gjerne kontakt med oss for et møte.

Kontakt

Partene i prosjektet Felles Ansvar Nordland ser frem til videre samarbeid. For spørsmål eller ønske om informasjonsmøte, ta kontakt med:

- Felles Ansvar Salten: Ingunn Dalen: epost: ingunn.dalen@salten.no
- Nordland fylkeskommune: Hanne Østerdal, epost: hanost@nfk.no eller Una Sjørbotten, epost: unasjo@nfk.no
- Statsforvalteren i Nordland: Nina Skille, epost: nina.skille@statsforvalteren.no
- Politiet: Kommunenes politikontakter

Referanser

- Nettsiden til Felles Ansvar Nordland: [Felles Ansvar i Salten — Salten Regionråd](#)
- Årsmelding Felles Ansvar Salten 2024: <https://static1.squarespace.com/static/67d9125a-e7646d2d774575a3/t/6841a298def1131a88df62f3/1749131930446/Felles+Ansvar+-+%C3%A5rsmelding+2024.pdf>
- [Kunnskapsrapport om Ungdomskriminalitet – Nordland politidistrikt](#)
- De er våre barn – om å holde hodet kaldt og hjertet varmt, Rapport fra ekspertgruppen om tiltak for barn som begår gjentatt eller alvorlig kriminalitet: [De er våre barn – om å holde hodet kaldt og hjertet varmt](#)

